

№ 53 (21066)

2016-рэ илъэс

БЭРЭСКЭЖЪЫЙ ГЪЭТХАПЭМ и 30

> кыхэтыутыгьэхэр ыкіи нэмыкі къэбархэр тисайт ижъугьотэщтых WWW.ADYGVOICE.RU

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэ и Указ

Медалэу «Адыгеим и Щытхъузехь» зыфиюрэр Ч. Хь. Нэфышъым фэгъэшъошэгъэным ехьылІагъ

Адыгэ Республикэм икультурэ ихэхъоныгъэкІэ гъэхъэгъэ ин дэдэхэр зэриІэхэм фэшI **медалэу «Адыгеим и Щытхъузехь**» зыфиlорэр **Нэ**фышъ Чэрим Хьачым ыкъом Къэбэртэе-Бэлькъар Республикэм иартист фэгъэшъошэгъэнэу.

> Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэу ТХЬАКІУЩЫНЭ Аслъан къ. Мыекъуапэ, гъэтхапэм и 25-рэ, 2016-рэ илъэс

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

Адыгэ Республикэм мэзхэмкіэ и Гъэ Іорышіапіэ ипащэ игуадзэ ехьыліагъ

Адыгэ Республикэм и Законэу 1996-рэ илъэсым чъэпыогъум и 1-м аштагъэу N 24-р зытетэу «Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет ехьылІагъ» зыфиІорэм ия 13-рэ статья ия 3-рэ Іахь диштэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет унашъо ышіыгъ:

- 1. Гавришов Сергей Леонтий ыкъор Адыгэ Республикэм мэзхэмкіэ и ГъэіорышіапІэ ипащэ игуадзэу гъэнэфэгъэнэу.
- 2. Заштэрэ мафэм щегъэжьагъэу мы унашъом кІуачІэ иІэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу КЪУМПЫЛ Мурат

къ. Мыекъуапэ, гъэтхапэм и 28-рэ, 2016-рэ илъэс N 46

Апэри 10-мэ ащыщ хъугъэ

Компаниеу «Медиалогия» зыфиІорэм мэзаем зэфэхьысыжьэу ышІыгъэхэмкІэ УФ-м и Президентэу Владимир Путиным 2012-рэ ильэсым экономикэм ылъэныкъокІэ унашьоу ышІыгъагъэхэр апэу ыкІи икъоу зыгъэцэкІэгъэхэ субъекти 10-м Адыгеири ащыщ хъугъэ.

МедиарейтингымкІэ я 7-рэ чІыпІэр ары тиреспубликэ ыубытыгъэр, Дагъыстан Республикэр апэ ит, Алтайскэ краим я 10-рэ чІыпІэр ыубытыгь.

Системэу «Медиалогия» зыфиюрэм и СМИ-м якъэкюпіэ 23100-рэ агъэфедэзэ мыщ фэдэ зэфэхьысыжьхэм къафэкІуагъэх. Телевидениехэр, гъэзетхэр, журналхэр, информационнэ агентствэхэр, Интернет-СМИ-р ащ къыхагъэлэжьагъэх. Субъектым фэгъэхьыгъэу къыхаутыхэрэм Президентым экономикэм ылъэныкъокІэ къышІыгъэ унашъом игъэцэкІэнкІэ анахь шъхьаІэу щызэшІохыгъэ хъугъэр къызэрэщыгъэлъэгъуагъэри ащ къыщыдалъытагъ. АР-м и ЛІышъхьэ АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм гъэтхапэм и 23-м зэхэсыгъоу иlагъэм къыщишlыгъэ докладым Президентым жъоныгъокІэ мазэм унашъоу къышІыгъагъэхэм ягъэцэкІэн пшъэрылъ шъхьа! эу я! эхэм зэращыщыр къыщыхигъэщыгъ.

- ЛэжьапкІэхэм якъэІэтын пштэмэ, лъэныкъо гьэнэфагьэхэмкІэ планыр гъэцэкІагъэ хъугъэ, зыщышъхьарыдгъэкІыгъэхэри щыІэх, — къыІуагъ ащ. — Къэралыгъо гъэlорышІэным исистемэ игъэкІэжьынкІэ УФ-м и Президент

унашъоу къышІыгъагъэри гъэцэкІагьэ хъугьэ. Республикэм щыпсэухэрэм япроцент 96-мэ -онм дехешыф-оlеф еспејунири гофункциональнэ гупчэхэм къащызыІэкІагъэхьан амал яІэ зэрэхъугъэри мыщ дэжьым къыщыхэгъэщыгъэн фае.

Промышленностым ииндекс блэкІыгъэ 2015-рэ илъэсым проценти 103,2-рэ зэрэхъугъэри ТхьакІущынэ Аслъан къыхигъэщыгъ. Къыблэ Федеральнэ шъолъырым ащкІэ я 3-рэ чІыпІэр щиубытыгь. 2007-рэ илъэсым къыщыублагъэу, 2015-рэ илъэсым ыкІэм нэс пстэумкІи сомэ миллиарди 140-рэ Адыгеим инвестициеу къыхалъхьагъ. 2015-рэ илъэсым изакъоу пштэмэ, ар сомэ миллиард 15,5-рэ мэхъу.

ШІуагъэ къытэу Іоф ашІэным фытегъэпсыхьагъ

Адыгэ Республикэм имэзхэм я ГъэІорышІапІэ къызэритырэмкІэ, мы аужырэ илъэси 2-м къыкІоцІ пхъэм игъэхьазырын пылъ предприятиехэм япчъагъэ 166-м къыщыублагъэу 90-м нэсэу къеІыхыгъ.

Мэзым игъэфедэн епхыгъэ хэбзэгъэуцугъэм къыдилъытэрэ шапхъэхэм ягъэцэкІэн зэрагъэлъэшыгъэм ар къыкІэлъыкІуагьэу хэбзэ къулыкъухэм алъытэ.

АР-м экономикэ хэхъоныгъэмкІэ ыкІи сатыумкІэ и Министерствэ къызэритырэмкІэ, пхъэм икъыдэгъэкІын ыкІи ащкІэ зэзэгьыныгьэу зэдашІыхэрэр үчет шІыгьэнхэм фытегьэпсыхьэгьэ зэикІ къэралыгьо автоматизированнэ къэбарлъыгъэ іэс системэ (ЕГАИС) Урысыем щагъэпсыгь, блэкІыгъэ илъэсым щыублагъэу ащ Іоф ешіэ. Ащ ишіуагьэкіэ мэзым пхъэр къызэрэхащырэм щыублагьэу, переработкэ зэрашІырэм нэсэу улъыплъэн амал щыІэ хъугъэ.

Адыгеим илесопромышленникхэм я Союз итхьаматэу Максим Поляковым къызэри-ІуагьэмкІэ, мы системэм къыдыхэлъытагьэу, республикэм ипредприятиехэм зэкіэми шіокі зимыІэ регистрациер акіугъ. Ащ изэфэхьысыжьхэм адиштэу мы отраслэм Іоф щызышІэн зылъэкІыщт предприятие 90-рэ фэдиз атхыгъ.

Зигугъу къэтшІыгъэ Союзым итхьаматэ зэрилъытэрэмкіэ, пхъэм игъэхьазырын иучет

епхыгъэ системакІэм шІуагъэ къытыгъ.

– Мыщ фэдэ екіоліакіэм ишІуагъэкІэ предприятиехэм мэзэу агъэхьазырыгъэр зыфэдизым, сырьем игъэфедэнкІэ яюфшіэн шіуагьэу къытыгьэм зэфэхьысыжьэу фэхъугъэхэм афэгьэхьыгьэ къэбар ащ фэгъэзэгъэ структурэхэм ыкlи ведомствэхэм аlэкlахьэ. Тиуахътэ системэм шІуагъэ къызэритырэр нафэ. Мэзым щырахыкІыгъэ чъыг пэпчъ ЕГАИС-м кІоцІырэкІы, — къыхигъэщыгъ Максим Поляковым.

АР-м имэзхэм я ГъэІорышаппы испециалистхэм зэралъытэрэмкІэ, отраслэм епхыне предприятиех мехонтвидной на негодинатием шІуагьэу къытырэм джыри хэгъэхъогъэным пае хэбзэнчъэу пхъэр переработкэ зышlыхэрэр къыхэгъэщыгъэнхэр, федэ ямыІэу зыкъэзыгъэлъагъохэдинестифекее остифови мед пшъэрылъ шъхьаІ.

Адыгеим илесопромышленникхэм я Союз къызэрэщыхагъэщырэмкІэ, хэбзэнчъэу чъыгхэр раупкlыхэу республикэм щагъэунэфыгъэп. Федэ къамыхьэу зыІорэ предприятиехэр пштэхэмэ, ахэр тигьүнэгьү Краснодар краим пхъэр къизыщхэу тишъолъыр къизыщэхэрэр е переработкэ ашІыгъэхэм япчъагъэ къэзымыгъэлъагъохэрэр арых. Ащ фэдэу зэфэхьысыжь къэзышІыхэрэр республикэмкІэ зырыз.

Пхъэр гъэхьазырыгъэным ыкІи переработкэ шІыгъэным фэгъэзэгъэ предприятиехэм япчъагъэ илъэс заулэ хъугъэу республикэм нахь макІэ зэрэщыхъурэр экспертхэм къыхагъэщы. Предприятие ціыкіухэр бэдзэрым текІых, нахь инхэр къэнэх.

2015-рэ илъэсым Адыгеим ипредприятиехэм пхъэу агъэхьазырыгъэр ыкІи ащагъэр кубометрэ мини 149-м нэсы. Республикэм изэхэубытэгьэ бюджет хэбзэlахьэу сомэ миллион 250-рэ къырагъэхьагъ. ЗэкІэмкІи сомэ миллиарди 6,9-рэ фэдиз пхъэу зыуасэр ыкіи ащ хэшіыкіыгъэхэр ІуагъэкІыгъэх. Мы пчъагъэхэм тапэкІи ахэгъэхъогъэнымкІэ Адыгеим амалышІухэр ІэкІэлъых.

ТХЬАРКЪОХЪО Адам.

Зэгурыюныгъэ азыфагу илъ

Очылхэм яфедеральнэ палатэ ивице-президентэу, Къыблэ федеральнэ шъолъырымкІэ очылхэм яфедеральнэ Совет илІыкІоу Геннадий Шаровыр зыхэлэжьэгъэ зэхэсыгъо гъэтхапэм и 28-м Адыгэ Республикэм иочылхэм япалатэ щыкІуагъ.

Іофтхьабзэм хэлэжьагъэх АР-м иочылхэм япалатэ ипрезидентэу Мамый Алый, палатэм и Совет ыкІи и Квалификационнэ комиссие хэтхэр, ве-

теранхэм я Совет иліыкіохэр ыкіи адвокат ныбжьыкіэхэр, нэмыкіхэри.

Мамый Алый зэхэсыгъом пэублэ гущыІэ къыщишІызэ очылхэм яфедеральнэ палатэ ивице-президент республикэм къызэреблэгъагъэр Адыгеим иочыл сообществэк!э мэхьанэшхо и!эу зэрэщытыр къы!уагъ ык!и осэш!у фиш!ыгъ. Ащ къызэри!уагъэмк!э, очылхэм яфедеральнэ палатэрэ республикэ палатэмрэ зэгуры!оныгъэ дэгъу азыфагу илъэу зэдэлажьэх, тапэк!и урысые адвокатурэм гъэхъагъэхэр ыш!ыхэзэ ыпэк!э лъык!отэным очылхэр яшъыпкъэу зэрэпылъыщтхэр къыхигъэщыгъ.

УФ-м иочылхэм яфедеральнэ палатэ ипрезидентэу Ю. Пилипенкэм ыцlэкlэ Геннадий Ша-

ровым зэхэсыгъом хэлажьэхэрэм шІуфэс къарихыгъ. ЯІофшІэн щытхъу хэлъэу зэрэзэхащэрэм ыкІи очылхэм яфедеральнэ палатэ шІуагъэ къытэу Іоф зэрэдашІэрэм фэшІ Адыгеим иочылхэм япалатэ дипломэу къыфагъэшъошагъэр Мамый Алый къыритыжьыгъ. ЦІыфхэм яфитыныгъэхэр къэухъумэгъэнхэмкІэ ыкІи Адыгеим иочылхэм яинститут хэхъоныгъэхэр егъэшІыгъэнхэмкІэ республикэм иочыл сообществэ гъэхъэгъэшхохэр зэриІэр вицепрезидентым къыхигъэщыгъ ыкІи ирэзэнэгъэ гущыІэхэр къапигъохыгъэх. Нэужым очылхэм яфедеральнэ палатэ хэтэу Ма-тхьабзэр зэрэтефагъэм къыхэкІэу шІухьафтынхэу Москва фэгъэхьыгъэ тхылърэ матрешкэрэ къыфигъэшъошагъэх.

Джащ фэдэу очылхэр бэрэ зэжэгъэхэ шlухьафтынэу бгъэхалъхьэхэр Г. Шаровым къафищагъэх. Мы мэфэ благъэхэм Адыгеим иочылхэм япалатэ хэтхэм зэкlэми бгъэхалъхьэхэр аратыщтых. Мы бгъэхалъхьэм тешlыкlыжьыгъэу — революцием ыпэкlэ присяжнэхэм агъэфедэщтыгъэр лlэужхэм янэшанэу ыкlи урысые адвокатурэм ихэбзэ дахэу зэрэщытыщтым щэч хэлъэп.

Очылхэм яфедеральнэ палатэ ивице-президент къызэриlyaгъэмкlэ, мы аужырэ илъэсхэм ежьри, иlофшlэгъухэри шъолъыр бэкlaeм ащыlaгъэх.

Ащ фэдэ дэкІыгъохэм яшІогъэшхо къэкІо, очылхэм ящы-Іакіэ зыфэдэм, гумэкіыгьоу яіэхэм защагъэгъуазэ. Нэужым ар яІэубытыпІэу федеральнэ мэхьанэ зиІэ Іофтхьабзэхэр зэхащэх. Очылхэм яфедеральнэ палатэ илІыкІохэм мурадэу яІэхэм ащыщ федеральнэ мэхьанэ зиІэ ІофшІэнхэр зэрэзэхащэхэрэм шъолъырхэм ащыІэ очылхэр щыгьэгьозэгьэнхэр, ахэм яфитыныгъэхэр къэухъумэгъэнхэмкІэ Іофэу ашІэрэр зыфэдэр ыкІи урысые очылхэм хэхьапкіэу (взнос) къаугъоирэр федеральнэ палатэм зэригъэфедэрэ шІыкІэхэр къафаІотэныр.

Мамый Алый зэхэсыгьом зэфэхьысыжьхэр къыфишІыхэзэ, Москва къикіыгъэ хьакіэм рэзэныгъэ гущыІэхэмкІэ зыфигъэзагъ. Очылхэм я Зэфэсэу зэхащагъэм унашъоу щашІыгъэхэр республикэм иочыл палатэ ыгъэцэкІэнхэм зэрэпылъыщтыр къы Іуагъ. Джащ фэдэу Урысые адвокатурэм имэхьанэ зыкъегъэІэтыгъэнымкІэ федеральнэ палатэм и Совет Іофышхо зэришІэрэр, ащкІэ УФ-м и Апшъэрэ Хьыкумрэ федеральнэ хэбзэ къулыкъуделеды уетыныгы адырягы едмех гъэпытагъэ зэрэхъурэр А. Мамыим къыІуагъ. Советым идэкІыгъо зэхэсыгъо Мыекъуапэ щырагъэк ок Іымэ ш Іогъэшхо къытынэу ылъытагъ.

КІАРЭ Фатим.

ЯІофшІагъэ къятэжьыгъ

Охътэ гъэнэфагъэ тешІагъ нахь мышІэми, Урысые печатым и Мафэу щылэ мазэм хагъэунэфыкІыгъэм фэгъэхьыгъэу республикэм ыкІи районхэм къащыдэкІырэ гъэзетхэм, тхылъ тедзапІэхэм, телерадикомпаниеу «Адыгеим» ыкІи Мыекъопэ телевидением яІофышІэ анахь дэгъухэм тыгъуасэ афэгушІуагъэх.

Журналистхэм яlофшlагъэ джы къятэжьыгъ, Адыгэ Республикэм лъэпкъ loфхэмкlэ, lэкlыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряlэ зэпхыныгъэхэмкlэ ыкlи къэбар жъугъэм иамалхэмкlэ и Комитет ахэр щагъэшlуагъэх.

Комитетым итхьаматэу Шъхьэлэхъо Аскэр зэкlэми къафэгушlуагъ ыкlи литературэм и Илъэсэу дгъэкlотэжьыгъэм журналистхэм lофшlагъэу яlэр зэрэмымакlэр къыхигъэщыгъ.

— Зэнэкъокъоу зэхатщэхэрэм нахь чанэу шъуакъыхэлажьэ хъугъэ, джащ шъукъыщымыуцоу Іофыгъо шъхьа!эу цІыфхэр зыгъэгумэк!ыхэрэр, республикэм щыхъурэ-щыш!эхэрэр шъуинэплъэгъу ишъумыгъэк!ых.

Республикэм икъэбарлъыгьэlэс амалхэм къатегущыlэзэ, щыкlагьэу яlэхэм, дагьэзыжьын фаехэм ащ анаlэ тыраригьэдзагь. Джащ фэдэу къэбарлъыгьэlэс амалхэм яlофшlэн нахьышlоу агъэпсынымкlэ

къэралыгъор, Адыгеим и Ліышъхьэу Тхьакіущынэ Аслъан Іэпыіэгъу къызэрафэхъухэрэр ыпшъэкіэ зигугъу къэтшіыгъэ комитетым итхьаматэ къыхигъэщыгъэх.

Нэужым икІыгъэ илъэсым анахь дэгъоу зыкъэзыгъэлъэгъуагъэхэм афэгушІуагъэх. Ахэм ащыщых республикэ гъэзетхэу «Адыгэ макъэм» зэдзэкІыным-

кІэ отделым ипащэу Тхьаркьохьо Сафыет, литературэмкІэ отделым ипащэу Мамырыкьо Нуриет, «Советскэ Адыгеим» иобозревателэу Юлия Мельниковар, телерадиокомпаниеу «Адыгеим» итхьаматэ иІэпыІэгьоу ТІэшъу Светланэ, Шэуджэн, Теуцожь район гьэзетхэм яІофышІэхэу Іэшъхьэмэфэ Жаннэ, Пэнэкъо Фати-

Творческэ ціыфымкіэ фэдэ Іэпыіэгъум мэхьанэ иі. Гур къыдещае, уитхыгъэхэм зэралъыплъэхэрэр, къызэряжэхэрэр къеушыхьаты, нахь чаныгъэ къызхэбгъэфэным уфещэ.

ІЭШЪЫНЭ Сусан.

Сирием къыращыщтых

Охътэ благъэм Адыгеим ит щэпІэшхохэм Сирием къыращыгъэ пхьэшъхьэ-мышъхьэхэмрэ хэтэрыкІ-хэмрэ къатыралъхьащтхэу ары къызэриІуагъэр компаниеу «Адыг-Юрак» зыфиІорэм игенеральнэ директорэу Пэнэшъу Аслъан.

Ащ Сирием ипредпринимательхэм зэзэгъыныгъэхэр адишыгъэх ыкіи продукциер Урысыем къэзытіупщыщт предприятие къыщызэіуихыгъ. Апэрэхэр щэпіэ гупчэшхоу «ФудСити» зыфиюрэм къыфэкіуагъэх, ащ къытіупщыхэзэ Урысыем ищэпіэ сетьхэм къатехьащтых. Предпринимателым

къызэриІуагъэмкІэ, ЦІэмэзкъалэ ипорткІэ ахэр къэкІощтых, тхылъэу ищыкІэгъэ пстэури законым диштэу гъэпсыгъэ, Россельхознадзорым зэзэгъыныгъэхэр дашІыгъахэх.

— Продукцием изытет шапхъэхэм адештэ, — къыІуагъ Пэнэшъу Аслъан. — Хыр къызфэдгъэфедэзэ ахэр Сирием къитщыщтых, мэфищ ныlэп зэрэтетыщтхэр. Тхьамафэ къэс хэтэрыкlхэмрэ пхъэшъхьэ-мышъхьэхэмрэ къызэпырысщынхэу пшъэрылъ зыфэзгъэуцужыыгыры, охътэ благъэм цыфхэр зыхэдэнхэ яlэ хъунэу сэгугъэ.

Сирием ипредпринимательхэм Іоф къыддашІынэу ягуапэу зэзэгъыныгъэхэм къызэракІатхэхэрэри предпринимателым къыхигъэщыгъ, тапэкІэ унэгъо псэуалъэхэр, щыгъынхэр къызэпырищынхэ гухэлъ зэриІэри къыІуагъ.

МЭКЪУМЭЩ ІОФШІЭНХЭР

Хэхъоныгъэхэр ашіых, ыпэкіэ лъэкіуатэх

Непэрэ мафэм ехъулІэч

яІофхэм язытет зэдгъашІэмэ

тшІоигьоу мэкъумэшымкІэ гьэ-

ІорышІапІэм ипащэу Уджыхъу

хъутэмыкъое районым зэкІэм-

кІи гектар мин 18 илъ. Гъэ-

рекІо, аужырэ илъэсипшІым

къызэрэхэмыкІыгъэу, гектар

мини 4,2-м ехъу бжыхьасэу

хъызмэтшІапІэхэм апхъыгъ. Ащ

щыщэу хьэм гектар 530-рэ, ко-

цым гектар мини 3,7-рэ ара-

бжыхьасэхэм язытет уигъэрэ-

зэнэу щыт, — къытфеlуатэ

Уджыхъу Адамэ. — Ом изы-

тет зэрэзэтеуцоу, мэзаем ыкІэ-

хэм адэжь ахэм минеральнэ

чІыгъэшІухэр ахалъхьэхэу ра-

гъэжьагъ. Джы ятІонэрэу лэжьыгьэхэм яшІушІэх. Джащ фэ-

дэу узхэр къахэхьагъэхэмэ

ренэу специалистхэм ауплъэкІух, уцхэр зэрагьэгьотых. Мы-

гъэ губгъохэм цыгъохэр ахэс-

хэу, ахэм зэрар къахьэу дгъэ-

унэфырэп. ТичІыгулэжьхэм лэ-

жьыгъэ гъэбэжъу къахьыжьы-

ным пае зэрифэшъуашэу зи-

гьо Іофшіэнхэр ащызэшіуахых.

он республикэмкІэ пэрытныгьэ

зэрэщиlыгъыр зэкlэми тэшlэ.

Пындж лэжьынымкІэ тирай-

– КІымафэр зэпызычыгъэ

Ащ къызэрэтиІуагъэмкІэ, Тэ-

Адамэ зыІудгъэкІагъ.

гъэубытыгъ.

лэжьыгъэ бэгъуагъэ чІыгулэжьхэм къахьыжьы. 2015-рэ илъэсым республикэм зэкІэмкІи пындж гектар мини 7,5-рэ щашІэгъагъэмэ, ащ щыщэу гектар ми-

ни 4,8-р е, нэмы-

кІзу къэпІон хъу-

мэ, процент 70-р

къызыщагъэкІыгъэр мы районыр ары. ГурытымкІэ зы пындж гектарым центнер 48-рэ къырахыгъ, ау центнер 60 къэзыхьыжьыгъэхэри пынджлэжьхэм ахэт.

— Шапсыгъэ псыубытыпІэр зэтырагъэпсыхьажьмэ, пынджыр зыщашІэрэ чІыгум джыри хэдгъэхъощт. Гектар мини 10-м ехъу пындж щыпшІэн плъэкІынэу тиІ, джырэкІэ ахэм янахьыбэм бжыхьасэхэр атырапхъэх, - къытфеlуатэ тигу-

«ЧІыгум хэмылъхьэрэр къыхэпхыжьыщтэп» зыфиlорэ гущыІэжъым тетэу пынджлэжьхэм чылапхъэу агъэфедэщтым мэхьанэшхо раты ыкІи анахь лъэпкъышІухэр ашІэх. АР-м мэкъу-мэщымкІэ и Министерствэрэ Тэхъутэмыкъое район администрациемрэ зэзэгъыныгъэ зэдашІыгъэу гектар 1700-м нахь мымакІэу чылэпхъэ анахь дэгъухэмкІэ апхъынэу щытыгъ. Мы пшъэрылъым мымакізу хагъэхъуагъ, пстэумкІи чек гектар мини 3,8-м чылэпхъэ лъэпкъышІухэр рагъэкІугъэх.

Мэкъумэщ хъызмэтым ылъэныкъокІэ мы аужырэ илъэсхэм Тэхъутэмыкьое районым гъэхъагъэхэр ешІых. ШэпхъакІэхэм адиштэрэ шІыкІэхэр къызыфагъэфедэхэзэ, культурэ зэфэшъхьафхэмкІэ

> «АНТЦ РИС» зыфиloy Хъурмэ Хьазрэт зипащэм ежь фикъуни, районым ис пынджлэжьхэм апхъын икъуни чылапхъэ къегъэкІы. ГъэрекІо гурытымкІэ зы гектарым центнер 67-рэ ащ къыщырахыгъ. Джащ фэдэу пынджыр зыщыдагъэкІырэ цехыр зэтырагъэпсыхьагъэу Іоф ешІэ. Хъызмэтшlапlэу «Прикубанскэм», пащэр ШІуцІэ Махьмуд, «Земледелец» зыфиlорэ хъызмэтшІапІэу Уджыхъу Аскэр зипащэм, мэкъумэщ фермер хъызмэтшІапІэхэм ащыщхэм гъэхъэгъэшІухэр ашІых.

ЗэкІэмкІи гъэтхэсэ гектар мин 11-м ехъу районым ща-

шІэнэу агъэнафэ. Ащ щыщэу тыгъэгъазэм гектар 3356-рэ, натрыфым гектар 2428-рэ арагъэубытынэу щыт. Пындж гектар 4224-рэ апхъынэу щытыр, ау ащ джыри зэхъокІыныгъэхэр зэрэфэхъущтхэр, пчъагъэм джыри зэрэхагъэхъощтыр Уджыхъу Адамэ къытиІуагъ.

Зэнтхъыр районым щапхъыгъах, ар мэкъумэщ фермер хъызмэтшlапlэу «Ахэджагу» зыфигорэр ары ныГэп мыгъэ зышІагъэр.

- Къыхэзгъэщымэ сшІоигъу мы аужырэ илъэсхэм чІыгум пылъхэм япчъагъэ зэрэхэхъуагъэр. Лэжьыгъэ ІыгъыпІэхэр ашІыхэу рагъэжьагъ. Амылэжьырэ чІыгу районым илъыжьэп пІоми хъущт, — къытиІуагъ мэкъумэщымкІэ район гъэІорышІапІэм ипащэ.

Аужырэ шапхъэхэм адиштэрэ техникэ зэфэшъхьафхэр хъызмэтшІапІэхэм зэрагъэгъотыгъэх. ЗэкІэмкІи комбайнэ 25-рэ районым ит, губгъо ІофшІэн зэфэшъхьафхэр зэрызэшІуахыщт Іэмэ-псымэ пстэури зэрагъэгъотыгъ. Чыгулэжьхэр дэгьоу зэгурэюх, зэдэlэпыlэжьхэзэ бжыхьасэхэр Іуахыжьых. Гъэтхасэхэм яІухыжьын нахь къин къащэхъу. МыщкІэ акІуачІэ имыкъу зыхъукІэ, гъунэгъу районхэр ІэпыІэгъу къафэ-

ІэкІыб къэралыгъохэм къаращыщтыгъэ продукциер тэтыехэмкІэ зэблэхъугъэн фаеу пшъэрылъ щыІэ зыхъугъэм къыщегъэжьагъэу чъыгхатэхэр, хэтэрыкІхэр, нэшэ-хъырбыдзхэр республикэм ихъызмэтшІапІэхэм нахьыбэу къагъэкІынхэу пшъэрылъ къафашІыгъ. Уджыхъу Адамэ тызэрэщигъэгъозагъэмкІэ, непэрэ мафэм ехъулІэу Тэхъутэмыкъое районым хэтэрыкІхэр ащ фэдэу къыщагъэкІыхэрэп, ау унагъоу чІыгу зиlэхэм ащыщхэм ащ фэдэ гухэлъ яІэу къяуалІэх, Іофым изытет къафајуатэ. Псы зыкіэбгъэхъощт хэтэрыкіхэр къэбгъэкІыщтхэмэ, ащ фытегъэпсыхьэгъэ чІыпІэхэр районым мымакізу иіэх. Непэрэ мафэм хъызмэтшlапlэу «Диана» зыфиlорэм цумпэ гектар 11 ышІагъ, ащ нэмыкІэу нэшэхъырбыдз гектари 10 — 15 фэдиз ашІэнэу агъэнафэ. Джащ фэдэу дэжъые гектар 505-рэ районым къыщагъэкІы, ащ щыщэу гектари 120-рэр ары джырэкІэ къызыпыкІэрэр, гъэрекІо тонн 54-рэ фэдиз аугъоижьыгъ, адрэхэм джыри къапыкІэрэп.

ПІАТІЫКЪО Анет.

О ПЕНСИЕХЭМКІЭ ФОНДЫМ КЪЕТЫ

Пенсиер зыщызэІукІэрэм къыхэхыгъэ ахъщэ зэтыгьор атефэ зыныбжь нэсыгьэу е ІофшІэнэу ыгьэцакІэрэм ыпкъ къикІыкІэ, нахыжьэу пенсием кІуагъэм ащыщхэм.

<u>Ахэр:</u>

ащ ыуж къэхъугъэ хъулъфы-

ащ ыуж къэхъугъэ бзылъфы-1953-рэ илъэсым ык**I**и гъэу, 2002 — 2004-рэ илъэсхэм юфш ап Іэ Іутыгьэхэу, страгъэу, 1957-рэ илъэсым ыкІи хованиемкІэ взносхэр къызы-

нимателау пенсиер зышыза-ІукІэрэм взносхэр хэзылъхьагъэхэр;

— пенсиер зыщызэlукlэрэм къэралыгъом и ахь къызэрэхилъхьащтым фытегъэпсыхьэгьэ программэм къыдилъытэу зи ахь хэзыльхьагьэхэр;

– ным ипенсие зыщызэ-ІукІэрэм Ны мылъкур пэІузыгъэхьагъэхэр.

ЦІыфэу пенсием кІуагъэм

фатыгъэхэр е унэе предпри- ипенсие зыщызэlукlэрэм рагъэхьагъэр пенсиеу фагъэнэфагъэм ипроцентитф е нахь макІэ мэхъумэ, пенсиер зыщызэІукІагъэм къыхэхыгъэ ахъшэ тыныр зэтыгьоу къыраты. 2015-рэ илъэсым къыщыублагъэу пенсиер зыщызэlукlэрэм къыхэхыгъэу зэтыгъоу атырэ ахъщэр къызэратыгъэхэм ащ ыуж илъэси 5 тешІэмэ ары къыкІэлъыкІорэ ахъщэ тыныр къаlахын залъэкlыщтыр.

БлэкІыгъэ 2015-рэ илъэсым ш фэлэ ахъшэ зэтыгъор Адыгеим ис нэбгырэ 3170-мэ къаратыгъ. Джы 2020-рэ илъэсыр ары ахэм къыкІэлъыкІорэ ахъщэ тыныр къаlахын залъэкІыщтыр. Ащ пае ПенсиехэмкІэ фондым ичІыпІэ къутамэу зэпхыгъэхэм е пенсиехэмкІэ мыкъэралыгьо фондэу пенсиеу зэlукlагъэр зыфагъэкІуагъэм лъэІу тхылъхэр рахьылІэнхэ фаеу щыт.

Нэбгырэ 80-мэ alyкlaгъэх

УФ-м ПенсиехэмкІэ ифонд АР-мкІэ и ГъэІорышІапІэ икъулыкъоу псэупІэхэр къыкІухьэхэзэ цІыфхэр езыгъэблагъэхэрэр, гъэтхэпэ мазэмкІэ планэу ыгъэуцугъагъэм тетэу, и 25-м Мыекъопэ районым ит станицэу Кужорскэм щы Іагъ.

Мы мазэмкІэ ар аужырэу

Къулыкъум испециалист шъхьа-Іэу Галина Лавровам дэжь мы мафэм нэбгыри 8 къекІолІагъ. Нахьыбэу ахэр зыгъэгумэкІы-

щтыгъэхэр пенсием игъэнэфэн ыкІи икъэтын, тхылъэу ащ ищыкlагъэхэр, мэзэе мазэм индексациеу щы агъэр, ипсауныгъэ изытеткІэ Іоф ышІэн амал зимыІэхэм альыпльэхэрэм ахъщэ тынэу афагъэуцурэр, социальнэ ахъщэ тедзэхэм ятын.

Мазэу икІырэм къыкІоцІ мы къулыкъум испециалистхэр республикэм ипсэупІи 9мэ ащыІагъэх, пстэумкІи нэбгырэ 80 къяолІагъ. Мэлылъфэгъу мазэмкІэ графикэу агъэуцугъэм тетэу псэупІи 10 къакІухьан гухэлъ яІ.

🚺 ЛЪЭПКЪЫМРЭ АЩ ИІОФЫГЪЭ ШЪХЬАІЭХЭМРЭ

Адыгэ тхыбзэм къырыкІуагъэр

Адыгэхэр дунаим тетхэ зыхьугъэм къыщегъэжьагъэу адрэ лъэпкъхэм ахэзымыгъэкІокІэрэ лъэпкъыбзэр аІулъ. Лъэпкьыр хэзыгъэушъхьафыкІырэ анахь мэхьанэ зиІэ нэшанэу бзэр щыт.

Лъэпкъыр зыщыкІодыжьырэ лъэхъаным аужырэу ащ ІэкІэзыжьрэр бзэр ары. Джары сыд фэдэрэ лъэхъани хэгъэгу пэпчъ бзэр къэралыгъо Іофэу зыкІыщыщытыр. Лъэпкъыбзэм ар зые лъэпкъым ишІэныгъи, иІофшІэни ыугъоигъэхэри къеухъумэх ыкІи ахэр нэмыкІхэм алъегъэІэсы, епсыхьэ.

Тхыбзэм итарихъ цІыф лъэпкъ культурэм ихэхъоныгъэкІэ анахь мэхьанэ зиІэ нэкІубгъу. Ащ гьогоу къыкІугъэр илъэс мин пчъагъэкІэ къалъытэ. Ащ фэдиз уахътэм къыкlоцl мехфаахашефев алпеап фыр тхэкІэ зэмылІэужыгьоу агъэфедагъэр бэдэд, тэ тилъэхъан агъэфедэрэри макІэп.

Лъэпкъым ищыІэныгъэ уахътэ горэм нэсы узэдэгущыІэн къодыем цІыфхэр ымыгъэрэзэжьхэу. ЖэрыІуабзэм елъытыгьэмэ, тхыбзэм шІогьэ гьэнэфагъэхэр иІэх: ащ жэры-Іуабзэр бэ дэдэрэ къеухъумэ, ащкІэ ар хъарзынылъэу щыт ыкІи ащ къыхэкІэу лІэужхэм ямызакъоу, лІэшІэгъу зэфэшъхьафхэм ащыІэгъэ цІыфхэр зэрепхых. Тхыбзэм цІыф шІэныгъэр егъашІэм щыІэнэу

Ижъ дэдэкіэ узэкіэіэбэжьы-

мэ. япчъагъэкІи. псэупІэу аубытыщтыгъэмкІи адыгэхэр Кавказым къихъухьэгъэ цыф лъэпкъ анахь инхэм ащыщыгьэх. ЯкультурэкІи ахэр къахэщыщтыгъэх. Адыгэ щыгъын-шъуашэр, шэнхэбзэ дэгъухэр адыгэ къашъохэмрэ орэдышъохэмрэ Кавказым щыпсэурэ нэмыкі лъэпкъхэм язакъоп щысэтехыпІэ зыфэхъугъэхэри, зыштагъэхэри. Адыгэхэм яшэн-зэхэтыкіэ, яліыгъэ-ліыхъужъныгъэ, япкъышъол идэхагъэ яхьылІэгъэ щытхъур дунаим инэу щыІугъ.

«Адыгэхэм географие чІыпіэу хы Шіуціэм Іульэшъуагьэу аубытыщтыгьэм ишІуагьэкІэ, elo Іэшъхьэмафэм, бэшlагъэу ахэр дунаим щызэлъашІэщтыгъэх, грекхэри, римлянхэри, генуэзцэхэри ахэм къахахьэщтыгъэх. Аужырэ лъэхъаным европейцэхэм ащыщхэри адыгэхэм къалъыІэсыщтыгъэх. Ау ежь итхыбзэ зиlэгъэ лъэпкъ гъэсагъэхэм (цивилизованнэхэм) ащ фэдэ фыщытыкІэхэу адыри агъэхэм емылъытыгъэу ежь адыгэхэм тхыбзэ я агъэу къэзыгъэлъэгъорэ лъэуж горэ къэнэжьыгъэп» (1997: 2).

Адыгэхэм тхыбзэр зэгорэм аlэкlэлъыгъэу, ау дунаим щы-

рекіокіыгъэ тхьамыкіэгъо хыдзэ-псыдзэ горэхэм апкь къикІзу ашІокІодыгьзу уезгьзгупшысэрэ ІзубытыпІзхэри щы-Іэхэу тхыгъэхэм ахэтэгъуатэ. Ащ ишыхьатэу къаты ижъыкІэ тхыбзэ зиІэгъэ хьатхэм ябзэ гъэпсыкІэ адыгабзэхэм (абхъаз-адыгабзэхэм) анахь апэблагъэу зэлъашІэрэ шІэныгъэлэжьхэм къызэрагьэнафагьэр, джы къызнэсыгъэми гущыІэхэу Хьатыу, Хьатикъуай, Хьатыжъыкъу, Хъатыжъыкъуай зыфэпіощтхэр зэрэдгьэфедэхэрэр.

Адыгэхэм тхыбзэ я агъэми, ижъырэ тхыбзэр лъэхъэнэ чыжьэхэм аlэкlэзыжьыгъагъэу, тхыдэжъхэми, орэдыжъхэми, нарт къэбархэми адыгэмэ ятхыбзэ ехьылІагьэу зи къахэмынэжьыгы итхыгы мехен Зайнаб къащыхегъэщы.

Я 17 — 19рэ ліэшіэгъухэм адыгэхэми, урыс гьэсагьэхэми лъэпсэ зэфэшъхьафхэм атетэу алфавит пчъагъэ зэхагъэуцогъагъ. Ахэм апылъ тарихъыр Іэшъхьэмэфэ Даут, ХьэтІэнэ Абдул, КІэрэщэ Зайнаб, нэмыкіхэм яюфшіагьэхэм къыщагъэнэфагъ. Тарихъым къызэритырэмкіэ, я 19-рэ ліэшіэгъур ары алфавит зэхэгъэуцоным анахьэу зыщыпылъыгъэхэ уахътэр.

Мы Іофыгъо иным дэлэжьагъэхэм ащыщых Бэрсэй Умар, Л. Люлье, непэ зигугъу тшІырэ Анцокъо Хьаджыбэч. Анцокъо Хьаджыбэч иалфавитэу араб графикэм техыгьэу зэхигьэуцуагъэмкІэ адыгэ орэдхэр, пшысэхэр, гущыІэжъхэр ытхыгьэх, иалфавит, адрэ зэхагъэуцогъэ алфавитмэ ялъытыгъэмэ, адыгэ макъэхэр нахь ІэшІэхэу, къызэрыкІоу къызэритыным пылъыгъэу alo. «Макъэхэр, мэкъэ Іужъухэри зэрахэтэу, хьарыф къызэрыкІохэмкІэ къетых». (KI. 3., Хь. А.) — 1878 илъ. Хымабзэ горэм иалфавиткІэ илъэпкъ ригъэджэныр Хьаджыбэч иджэгъуагъэу къатхыжьы. Аущтэу щытми, адыгэмэ ятарихъ къыхэхъухьэгъэ хъугъэ-шІэгъэ гъэшІэгьонхэр ежь зэхигьэуцогьэ алфавитымкІэ къытхыжьыгъэх, ежь алфавитым шыІэныгъэм гъогушхо щимыгъотыгъэми, адыгэмэ икъоу ар агъэфе-

«Убзэ тхылъ пшІыным шІуагъэу пылъыр» зыфиlорэ тхыгъэм мэхьанэу иІэр, адыгэ еджагъэхэм гъэсэныгъэ Іофым федэу къызыдихьыщтыр зэрафыриІотыкІыгьэр, ежьхэм аужкІэ къэкІошт якІалэхэм а зэкІэ агурагъэІоныр, алъагъэІэсыныр зэрящык агъэр арых. Емыджагьэу, мыгьэсагьэу къызынэхэкІэ, ащ къыкІэлъыкІощт тхьамыкІагьохэр къепчъых. КІуачІэу иІэр анахьэу зыфигъэзагъэр адыгабзэр тхылъыбзэ ышІыныр ары. «Зыбзэгу тхылъ -пест фыр естышестымыек къэу акъылэгъу зэфэхъугъэ дунаим тетэп»— къыщею иІэпэрытх. «Къэлэмыпэр — Іоф мыгъэкІод, хэбзэ мыгъэулъый, льэпкъ мыгьэгъуащ...» -

Анцокъо Хьаджыбэч гупшысэхэр Іушэу, акъылыгъэр акупкіэу, занкіэу, кіэкіэу, пхъэшэгьэ-пытагьэр ахэльэу, загьори ебгагъэ фэдэуи къыпщыхъузэ, щыІэныгъэм ыбгъу пстэури къаубытэу зэхигъэуцон фызэшІокІыщтыгъ.

Итхыгъэхэм уяджэныр гунэс, анахьэу гущыІэжъхэу ыугъоигъэхэр ары, ахэр адыгэмэ игъэкІотыгъэу агъэфедэхэрэм ащыщых, гущыІэхэр щэрыох, игупшысэхэр чыжьэу зэрыкloхэрэр къыуагъашІэ.

ЦІыфхэм шІу афэзышІэрэм шlу фыщылъэу alo. ЛIым игугъу дахэкІэ зэрашІырэм ар нэрылъэгъу къешіы, ишіушіагъэхэр бэгъашіэх. Ахэр ціыфхэм ащыгъупшагъэп, ялъапІэх ыкІи Хьаджыбэч ыгурэ ыпсэрэ етыгьэу ылэжьыгьэр льэпкъым егъэбаи.

КъыткІэхъухьэрэ ныбжьыкІэхэми Хьаджыбэч итхыгъэм мызэу, мытюу зыфагъэзэнэу тэгугъэ, тилъэхъан тызхэт дунаим изытет икъоу къагуры-Іонымкіэ, гъогоу къэткіугъэр зыфэдэр ашІэнымкІэ, мыхэр амалышlух.

ХЬАКІЭМЫЗ Мир. Филологие шіэныгъэхэмкіэ кандидат, АКъУ-м адыгэ филологиемрэ культурэмрэкіэ ифакультет идоцент.

МВД-м КЪЕТЫ

Тхьамафэм ихъугъэ-шагъэхэр

Адыгэ Республикэм хэгъэгу кІоцІ ІофхэмкІэ и Министерствэ къызэритырэмкІэ, гъэтхапэм и 21-м къыщегъэжьагъэу и 27-м нэс республикэм бзэджэш Гэгъэ 58-рэ щызэрахьагъ.

ебэныгъэхэу 1, тыгъуагъэхэу 29-рэ, гъэпціагъэ зыхэлъ бзэджэшІэгъи 5, машинэр рафыжьагьэу 2, хъункіэн бзэджэшіагъэу 1, нэмыкІхэри. Экономикэм ылъэныкъокІэ хэбзэгъэуцугъэр гъогогъуи 7-рэ аукъуагъэу хэбзэкъумэкlo къулыкъухэм рэ 32-рэ агьэунэфыгь, зэ- гъзу къыхагъэщыгь.

Ахэр: бзылъфыгъэм хафын алъэкІыгъэр процент 50-м ехъу.

БлэкІыгъэ тхьамафэм Адыгеим игъогухэм хъугъэ-шІэгъэ 11 къатехъухьагъ. Ахэм зы нэбгырэ ахэкІодагъ, нэбгырэ 12-мэ шъобжхэр атещагъэхэ хъугъэ. Ешъуагъэу рулым кІэрысхэу водитель 53-рэ къаубытыгъ, къыхагъэщыгъ. Бзэджэ- гъогурыкІоным шапхъэхэр шІагьэ зезыхьэгьэ нэбгы- гьогогьу 2840-рэ аукъуа-

Іофтхьабзэу «Маршрутка»

Гьогухэм къатехъухьэрэ хъугъэ-шІагъэхэм япчъагъэ нахь макІэ шІыгъэным, гъогурыкІоныр щынэгъончъэным фэІорышІэрэ Іофтхьабзэу «Маршрутка» зыфиІорэр Адыгеим щыкІуагъ.

ЦІыфхэр зезыщэхэрэ маршруткэхэм, автобусхэм, таксихэм техническэу язытет шапхъэхэм

кіоці Іофтхьэбзэ 31-рэ рагъэкІокІыгъ, цІыфхэр зезыщэрэ автотранспорт 560-м ехъу ауплъэкІугъ. адештэмэ Къэралыгьо ав- ГьогурыкІоным ишапхъэтоинспекторхэм ауплъэ- хэр гьогогьу 209-рэ аукьуакІугъ. Мэфэ заулэм къы- гъэхэу, маршрут такси-

хэм техническэу язы- къокІэ административтет шапхъэхэм адимыштэу гъогогъуи 9 къыхагъэщыгъэх. Мыхэм къакІэлъыкІоу ІэнатІэ зыІыгъ пащэхэм алъэны-

гъэуцуагъ, хэбзэгъэуцугъэр зыукъуагъэхэм пшъэдэкІыжь арагъэ-

нэ материали 2 зэха-

Наркотикхэр къыпкъырахыгъэх

Гъэтхапэм и 20-м УФ-м хэгъэгу кІоцІ ІофхэмкІэ и Министерствэ иотделэу Мыекъуапэ щыІэм иуголовнэ розыск икъулыкъушІэхэм оперативнэ-льыхъун Іофтхьабзэхэр рагъэкІокІыхэзэ, илъэс 25-рэ зыныбжь кіэлакізу тикъэлэ шъхьаіз щыпсэурэр къаубытыгъ.

Ар къызалъыхъум зэкІоцІыщыхьэгьэ пкъыгьуитІу къыпкъырагъотагъ. Эксперт-криминалистхэм зэрагъэунэфыгъэмкІэ, ахэм наркотикхэр

акІоцІылъыгъэх. Наркотикхэр къыздикІыгъэр джы полицейскэхэм агъэунэфы, уголовнэ Іоф къызэІуахыгъ, зэхэфынхэр

Машинэр езыфыжьагъэр къаубытыгъ

УФ-м хэгъэгу кІоцІ ІофхэмкІэ и Министерствэ иотделэу Мыекъопэ районым щыІэм иполицейскэхэм сыхьат заулэм къыкІоцІ машинэр езыфыжьэгъэ бзэджашІэр къаубытын алъэкІыгь.

Мы мафэм илъэс 34рэ зыныбжь кІэлакІэу станицэу Къурджыпс щыпсэурэм имашинэу ВАЗ-21099-р шІурафыжьагь, ащ къыхэкІыкІэ хэбзэухъумэкІо къулыкъухэм закъыфигъэзагъ. Хъугъэ-шІагъэр зыщыхъугъэ чІыпІэм псынкізу нэсыгь оперативнэ-следственнэ купыр. Полицейскэхэм зэхащэгъэ оперативнэ-лъыхъун Іофтхьабзэхэм яшІуагъэкІэ

а бзэджэшІагъэр зезыхьагъэр охътэ кіэкіым къыкІоцІ агъэунэфыгъ. Автомобилыр зыем и ахьылэу ар къычІэкІыгъ, илъэс 20 нахь ымыныбжьыми, ыпэкІэ хьапсым чІэсыгь. ХэбзэухъумакІохэм зэрагъэунэфыгъэмкІэ, бысымыр унэм зэримысыр бзэджашІэм къызфигъэфеди, имашинэ итІысхьи, рифыжьагъ. Автотранспортыр зыем ратыжьыгъ.

Зылъыхъущтыгъэхэр зыдэщыіэр агъэунэфыгъ

Розыскым ратыгъэхэр ыкІи зыдэхъугъэхэр амышІэхэу зылыхьухэрэр зыдэщыІэхэр гъзунэфыгъэнхэм фэІорышІэрэ Іофтхьабзэхэр УФ-м и МВД Джэджэ районымкІэ иотдел икъулыкъушІэхэм зэхащагъэх.

Ащ ишІуагъэкІэ, Краснодар краим щыщ Іэтахъоу зылъыхъухэрэм ехьщыр кІалэр районым зэрэщыпсэурэр полицейскэхэм къыхагъэщыгъ. Зыныбжь имыкъугъэм ежь-ежьырэу ыцІэ зэблихъугъ. Къызэрэнэфагъэмкіэ. 2016-рэ илъэсым мэзаем къыщегъэжьагъэу шъэожъыем

лъыхъущтыгъэх. А уахътэм къыкіоці инэіосэ кіалэ горэм дэжь исыгь. Розыскым ар езытыгъэ тигъунэгъу шъолъырым ихэбзэухъумакІохэм кІэлэ Іэтахъор аратыжьыгъ.

> АР-м хэгъэгу кюці ІофхэмкІэ и Министерствэ ипресс-къулыкъу.

МЭФЭКІ ЗЭХАХЬЭХЭР

ЯгукъэкІыжьхэр жъы хъухэрэп

Театрэм иІофышІэхэм ямэфэкІ мафэ блэкІыгъэ шэмбэтым хагьэунэфыкІыгь. Адыгэ Республикэм и Льэпкъ театрэу Цэй Ибрахьимэ ыцІэкІэ щытым зэхахьэу щыкІуагъэм щыІэныгъэм къыхэхыгъэ едзыгьохэр щытлъэгъугъэх.

Льэпкъ театрэм ирежиссер шъхьа у Кукэнэ Муратэ зэхахьэр зэрищагь, искусствэм Іоф щызышІэхэрэм къафэгушІуагъ.

Адыгеим итеатрэхэм япащэхэу Шъхьэлэхъо Светланэ, Николай Иванченкэр, Сулейман Маринэ, Анастасия Шопинам,

Юныс, Нэгъой Азэмат зэхахьэм къыщыгущыІагъэх, театрэхэм яюфышюхэм шюу щы-Іэр къадэхъунэу афаІуагъ. Артистхэу Елена Сороковскаяр, Оркъыжъэкъо Тимур, Ліыунэе едзыгъохэр къашІыгъэх, спектаклэхэм къахахыгъэ орэдхэр къаlуагъэх.

Артист цІэрыІохэу Валерий Смолиным, Кукэнэ Муратэ, фэшъхьафхэм гитарэмкІэ мэкъамэр агъэжъынчызэ, орэдхэр къаlуагъэх.

Урысыем итеатрэхэм яІофышІэхэм я Союз икъутамэу Адыгэ Республикэм щыІэм ипащэу Зыхьэ Заурбый изэфэхьысыжьхэм къащыхигъэ-

Елена Лепиховам театральнэ щыгъ искусствэм имэхьанэ зыкъызэриІэтырэр, артистхэм яфэ-Іо-фашіэхэм ягъэцэкіэн щыіэныгъэм нахьышІоу щылъагъэкІотэным зэрэпылъыхэр.

> ИскусствэхэмкІэ республикэ колледжым икІэлэегъаджэхэу, Адыгеим инароднэ артистхэу Михаил Арзумановымрэ Сихъу Станиславрэ усэхэм къяджагъэх, М. Арзумановымрэ колледжым щеджэрэ Цышэ Зарэрэ орэдхэр къаlуагъэх.

КІэлэцІыкІу къэшъокІо ансамблэу «Абрекхэр» зыфиlорэм тигъэгушІуагъ — пащэхэр Къэбэхьэ Анзоррэ ТхьакІумэщэ Налбекрэ. Лъэпкъ къашъохэр кіэлэеджакіохэм къашіыгъэх, театрэм иІофышІэхэм къафэгушIvагъэх.

Зэхахьэм театрэм иветеранхэу ШъхьакІумыдэ Нурыет, Устэкъо Мыхъутарэ, нэмыкІхэри хэлэжьагъэх, ягукъэкІыжьхэр къызэфаІотагъэх.

САХЬИДЭКЪО Нурбый.

Сурэтхэр театрэм щык югъэ зэхахьэм къыщытетхы-

ТИНЫБЖЬЫКІЭ ІЭПЭІАСЭХЭР

Непэ зигугъу къэтшІы тшІоигъо кІэлэ ныбжьыкІэм мыжъом хэшІыкІыгъэ пкъыгъо зэфэшъхьафхэр ешІых, ахэм ащыпхырещы.

Мыжъом Іоф зыдасшІэрэр илъэси 5-м ехъугъ, — къытфеlуатэ Даур Аслъан. — Іофшіапіэм сыкъызыіохьэм мыжъом пкъыгъо зэфэшъхьафхэр хэсшіыкіынхэ гухэлъ сиіагъэп. Іофшіэнэу къысатырэр згъэцакІэщтыгьэ, ащ елъытыгьэу силэжьапкІи агъэнафэщтыгъэ.

Аслъан илъэсищым ехъурэ джаущтэу Іоф ышІагъэу ежь пкъыгъо горэ ышІынэу ыгу къэкІыгъ, джэгукІэу «Нарды» зыфиlорэр ащкіэ къыхихыгъ.

– «Нардыр» зыхэсшІыкІырэ мыжъор миллиметри 3 — 4 фэдизэу піуакіэ сшіыгъэ, ычІэгь пхъэ чІэзгьэуцуагь, къытфеlуатэ тигущыlэгъу. — Апэрэ пкъыгъор зысэшІ уж мыжъор джыри зыхэзгъэхьан Мыжъом «псэ» къыпегъакіэ

Ильэпкъ икультурэ ыгъэльапІзу, сэнэхьатэу къыхихыгъэр ащ рипхыгъэу гущыІэгъу тызфэхьурэр макІэп. Ахэм ягугьэ-гупшысэхэр яІофшІагьэмэ ахэтэльагьо, тагьэгушхо.

слъэкІыщтхэм сягупшысэу езгъэжьагъ.

Апэрэ Іофшіагъэм ыуж мыжьом епхыгьэ сэнэхьатыр ыгукІэ зэрэпэблагъэр Аслъан къыгурыІуагъ.

– А уахътэм къыщыублагъэу мыжъом Іоф зэрэдэпшІэщтыр, узэрэдэзекІощтыр нахь игъэкІотыгъэу сэрсэрэу къызіэкіэзгьэхьагь. ЧіыпІэ къинхэри бэрэ къыхэкІыгъ, игукъэкІыжьхэм тащегъэгъуазэ Цаур Аслъан. — СиюфшІагъэхэр сіэкіэмыкіыхэ зэхъум мы Іофыр згъэтІылъыжьи, илъэсым ехъурэ зи сшІыгъагъэп.

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу КъумпІыл Мурат Аслъан ІукІэнэу мэхъу. ТигущыІэгъу ышІыгъэ пкъыгъохэр ащ зэрилъэгъугъэхэр, ахэр ыгу зэрэрихьыгъэхэр, Іофэу ригъэжьагъэр ымыгъэтІылъыжьэу ыпэкІи дэлажьэмэ ежь ыцІэ имызакъоу Адыгеим ыцІи дахэкІэ зэригъэІущтыр къыриIуагъ.

А гущыІэхэм Аслъан бэрэ ягупшысагъ, етІанэ пкъыгъоу ышІыхэ шІоигъуагъэхэм, гухэльэу и агьэхэм къафигьэзэжьыгь. «Шахматы» зыфиlорэ джэгукІэм хэт пкъыгъохэр зэкІэ мыжъом хэутыгъэхэу ышІынэу нэужым ащ ригъэжьагъ.

Аслъан иІэпэІэсэныгъэ хегъэхъо зэпыт. Мыжъом узэрэдэзекІощтым дакІоу скульптурэри ащ зэрегъашІэ.

– Адыгеим исурэтышI цIэрыІоу Бырсыр Абдулахь ащкІэ ІэпыІэгъушхо къысфэхъу, къытфеlуатэ Аслъан. — Пкъыгъоу сшІыгъэр есэгъэлъэгъу, мытэрэз горэ хэлъмэ къысфејуатэ, къызгурегъајо. Ащ ијэпэІэсэныгъэ къызэрэспигъохырэм ишіуагъэкіэ ыпэкіэ сылъыкІотэн, сигъэхъагъэхэм ахэзгъэхъон сэлъэкІы.

Непэрэ мафэм ехъулІзу Ас-

лъан шъэжъые зэфэшъхьафхэр, адыгэ Іанэхэр (мыжъохэр акlоцl итхэу), «нардхэр», нэмыкі пкъыгъохэри ышіыгьэх. «Шахматымрэ» скульптурэмрэ яхэупкІын ауж джы ит. Гъэмафэм ахэр цІыфхэм аригьэлъэгъунхэр игухэлъ шъхьаІэхэм

СиІофшІэгъэ пстэуми адыгэ нэшанэ ахэсэлъхьэ, elo тигущыІэгъу. — Силъэпкъ идэхагъэ пстэуми зэлъязгъашІэ сшІоигъу. СиІофшІагъэхэр Москва, Архангельскэ, Тыркуем, нэмыкІ къэлэ инхэми ахьыгъэх. Ащ сегъэгушхо, сыда пІомэ адыгэхэм якультурэ нэмыкІ лъэпкъхэм язгъэлъэгъун, язгъэшІэн амал сиІ.

Даур Аслъан гухэлъэу иІэр макІэп. Ащ ригъэжьэгъэ сэнэхьатыр лъигъэкІотэн, пкъыгъо зэфэшъхьафхэр ышІынхэ имурад. Кабинетхэм дэхэфэшІэу ачІэтынхэу, мыжъом хэутыгъэ мыхъурхэр ышІынхэу игухэлъ шъхьаІэхэм ащыщ. Ежь къызэриІуатэрэмкІэ ахэр 12 хъущтых.

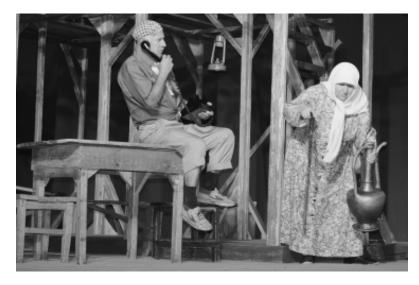
- СищыІэныгъэкІэ, сэнэхьатыр къыхэсхынымкІэ Іэпы-Іэгъу къысфэхъугъэу, лъытэныгъэшхо зыфэсшІырэмэ ялъэпкъ тамыгъэхэр ары ахэм къыхаутыщтхэр, — къытфеlуатэ Аслъан. — Ащ нэмыкІэу адыгэ шъуашэхэр ащыгъэу пшъашъэрэ кlалэрэ мыжъом хэшlыкІыгьэхэу сшІынэуи сыфай.

Даур Аслъан сэнэхьатэу къыхихыгъэр гъэшІэгьоны, ау ащ дакіоуи ар къин дэд. Зэкіэ пкъыгъохэр ІэкІэ мыжъом хеутых, ахэр егъэкІэрэкІэжьых. гъу къыфэхъухэрэм зэрафэразэр игущыІэ къыхэщы.

ТигущыІэгъу иІэпэІэсэныгъэ дакіоу унэгъо дахи ышіагъ. Ишъхьэгъусэу Фатимэрэ ежьыррэ кІэлитІу зэдапІу. Хьасанэрэ Руслъанрэ джыри цІыкІух, ахэр ятэ илъэуж рыкощтхэми ны-тыхэр егупшысагъэхэп, ау адыгэхэм ядахэ аюным, лъэпкъыр арыгушхоным фагъасэх.

ГЪОНЭЖЬЫКЪО Сэтэнай.

ТЕАТРЭМРЭ ЩЫІЭНЫГЪЭМРЭ

Льэпкъ театрэу Цэй Ибрахьимэ ыцІэкІэ щытым адыгабзэкІэ Іоф ышІэн зэрэфаем къыпкъырыкІызэ, къэгъэльэгьон ильэсыр спектаклэу «ЕтІэ унэжъым игимн» зыфиІорэмкІэ ригъэжьагъ. Театрэ зыкІытиІэр тыбзэкІэ цІыфхэм адэгущыІэным пай. А Іофыр театрэм пшъэрыль шъхьа Гэу зэрэзыфильэгъужьырэр щытхъугь.

ТхэкІо цІэрыІоу Цуекъо Юныс иповеству «КъэшъуакІом икъамэ» техыгъэу «ЕтІэ унэжъым игимн» зытхыгъэр ыкІи зыгъэуцугъэр режиссерэу, артистэу Хьакъуй Аслъан. Спектаклым ехьылІагьэу «Адыгэ макъэм» тхыгьэ дэгьу къихьэгьагь, ауми джыри тыкъытегущыІэмэ лыягъэ мыхъунэу сеплъы.

ПсынкІэгьо Іофэу щытыгьэп «КъэшъуакІом икъамэ» театральнэ къэшІыкІэм иплъхьаныр, жанрэ гъэнэфагъэ ебгъэкІуныр, персонажхэр зэрэдэгущыІэхэрэм действиер къыпкъырыкІэу гъэпсыгъэныр. Хьакъуй Аслъан ар фызэшlокlыгъ, Цуекъо Юныс зэригъэрэзагъэми, артистхэм яшъыпкъэу ыкІи ягуапэу спектаклым Іоф зэрэдашІагьэми сащыгьуаз.

Спектаклым къыгъэлъагъорэр елыны — ажычым елыныны лІэшІэгъум ия 80-рэ илъэсых. Ащ уеплъызэ непэрэ мафэм фэгъэхьыгъэ гупшысэхэр къыхэохых, ары уасэ фэозгъэшІырэр. Лъэпкъ шІэжьым узэрэхищэрэ къэтыкІэу режиссерым епхыгъэм спектаклым кlyaчlэ къыреты, зэхэошіэ.

Темэри, къыгъэлъэгьорэ цІыфхэри шыlакlэм къыхэхыгъэх, (псэупІэр) Іуихыжьыным ыуж ит Азмэт — ролыр къэзышІырэр Тхьаркъохъо Теуцожь. Чырбыщ унэшхоу ыгъэуцугъэм ар къыдемыкІужьэу елъытэ. Ащ ычыпіэ лъэхъаным дезыгъэштэрэ псэуалъэ ригъэуцощт. Ау ныомкІэ ар Іоф гомыІу, нэшхъэй къешіы. Ищыіэныгъэ а унэжъым епхыгъагъ, итхъагъуи, игушІуагъуи мыщ щыкІуагъэх.

Джы унэжъыр щымыІэгъахэ фэдэу ІуаукъэбзыкІыщт. Нэнэжъ рэхьатэу зиакъылрэ зигупшысэрэ чыжьэу кlорэм ежь ыгучІэ рахыщт фэдэу зэрэзэхишІэрэр мы ролымкІэ артисткэ ІэпэІэсэ дэдэу Уджыхъу Марыет къыплъегъэІэсы, нэшіукіэ урегъэплъы. Ащкіэ сценическэ амалхэр къегъотых, ролым щыщ шъыпкъэ ешІых. Унэжъэу Іуахыжьырэм икіэсэн екІошъылІзу ыІзгу зэрэщифэрэм изакъоми гузэхашІэр къэзгъэущырэ сцен. Хэгъэгу зэошхом итемэ гу-

къэкІыжьхэмкІэ спектаклым щыпхырищыгъ. Къамэм пылъ къэбарыр епхыгъ кІэлэ Іэтахъоу Зэбан. Нэмыцмэ агохьэгъэ полицаеу нысащэ фэдэу джэгоу афишІыгъэм Оркъжъые къемышІэшъоу пчэгум иты зэхъум, кІэлэгум фэмыщэчэу Зэбанэ къытехьэшъ, къамэр ыцапэ дэгъэнагъэу къашъозэ, нэмыц офицерым екІуалІэ зэхъум, къыщыщыни, кІэрахъомкІэ къеуи къыукІыгъ. Ар къэ-Іотэгъэ къодыеу щымытэу режиссерым сценическэ шіыкіэкІэ спектаклым къыщегъэлъагьо. КІэлэеджакІоу Хьоткъо Ас-

Етіэ унэжъым ихъишъ

тимур Зэбанэ ироль итэу адыгэ шъуашэр щыгьэу дэгьоу къэшъо.

Спектаклым къызэригъэлъагьорэмкІэ, полицаигьэу нэмыцмэ джэгу афэзышІыгъэ Оркъжъые агъэпщынагъ. Артистэу Джолэкъо Рэщыдэ къызэришіырэмкіэ, ар ціыф ціапі, гуштэгъуадж. Агъэпщынэгъахэшъ, сыд ыюми, ышіэми хъунэу мэгугъэ. Ятэ нэпцІыкІэ хьапс зэраригъэшІыгъэм ишъэфэу илъэсыбэ хъугъэу зыдиІыгъыр цІыфмэ ашІэрэп шІошІы. Къоджэдэсхэр зэщехъох, ямыхьакъ атырелъхьэ. Ау Хэгъэгу зэошхом хэлэжьэгъэ офицерэу Зезэрэхьэрэ (ролыр къэзышІырэр Хьакъуй Андзаур) Азмэтрэ ащ нахьыбэрэ заlэжэжьын алъэкІырэп, дашІэрэр зэкІэ Оркъжъые жэхакъутэ, иІоф зыдэмылъыжь къуаджэм ынапэ зэрэтырихырэм фэшІ пхъашэу дэзекІох.

Археологэу Къасымэ Зэба-

мыутыжьзэ кашъор зэпыригъэзэжьыгъ — къамэр щыІэп.

Къалэм къызыкІожьхэкІэ, къамэм «ишъэф» нафэ къэхъу. Къасымэ ишъао (артистыр УдыкІэко Ислъам) къыгъотыжьыгъэ къамэр гъэбылъыгъэкІэ къыздищэжьи, ятэ къыритыжьыгъ. Археологым игушІуакІэ Хьакъуй Аслъанэ фэкъулаеу къыгъэлъэгъуагъ. Зыфаер къыдэхъугъ. Джы тыжьын бгырыпхэу музеим чІэльым къамэр гъусэ фэхъужьыщт. А сценэмкІэ спектаклыр къеухы. «ЕтІэ унэжъым игимн» артистмэ къыщашІырэ рольхэр къадэхъугъэх. Къасымэ ишъхьагъусэу Софэ шубэ фэлІэ, гъунджэм Іутэу, лІым иІофшІэн ихъэтэпэмыхьэу, ащ ыльэныкъокІэ зыгорэ къафэкІоныр иджагъоу ары КІэмэщ Разыет зэрэтигьэльэгьурэр. Адрэ образхэр къэзытыхэрэ Болэкъо Адамэ (Чэутар),

Епэсыгъэ шъыпкъэу спектаклыр театрэм ирепертуар хэуцуагь, ау щыкаагьэ гори имы-Іахэу щытэп. ЫпшъэкІэ къэс-Іуагъ зэриухыжьырэ сценэр зыфэдэр. Ау ар гъэлъэшыгъэныр ищыкІэгъэ шъыпкъ. Къыгъотыжьыгъэ къамэр ыІыгъэу кІалэр къашъозэ къыухыжьмэ логическэу къэгъэшъыпкъагъэ мэхъу. Джащыгъум повестым къыпкъырык Іырэ мэхьэнэ купкІзу спектаклым щыпхырыщыгъэр нахь Іэтыгъэу, уигъэгушхоу, гушъхьапэ зыхэбгъотэрэ кlэухэу хъущт.

Къэгъэлъэгъоныр художественнэу зэзыгъэфагъэр сурэтышІэу Сихъу Рэмэзан. БэшІагъэу а сэнэхьатым рылажьэзэ пшъхьапэу, уагъэразэу спектаклэхэр ыгъэкІэрэкІагъэх. Ау мызыгъэгум сценэм къытыригъэуцуагъэр етІэ унэжъкІэ штэгъуае. Плъэгъурэр пхъэмбгъу зэхэпщагъ. ЕтІэ унэжъ шъыпкъэ къытыригъэуцон фэягъэу арэп. Спектаклым дезыгьэштэрэ, ащ къыпкъырык Іырэ сценографие дэгъу Іо хэмылъэу ищыкІэгъагъ.

Сигупшысэ рысэухыжьы Мыекъуапэ щыпсэоу, пенсием щыІэ бзылъфыгъэу Тэмарэ театрэм къыфитхыгъэ тхыгъэм щыщ гущыІэхэмкІэ: «Ти Адыгэ театрэ гъунэ лъытэфы, къыгъэлъагъорэмэ тяплъы. Ахэр щы ак Іэм къыхэхыгъэхэу зэрэщытхэр тинэрылъэгъу, гупшысэ тагъэшІы. Тиартистхэм зэкі сіорэп, ау анахьэу бэшіагъэу сценэм тетхэм ацІэхэр тэшІэх. Тишэн-хабзэхэр тІэкІэмызынхэм, тиныдэлъфыбзэ къэтыухъумэным театрэр ишъыпкъэу зэрэпылъырэр къыхэщы, ащ гур къеlэты. Спектаклэ шlагъохэу «Тыкъэсыжьыгъ», «Дэхэбаринэ ихьакІэщ», «О, си Тхь, къысфэгьэгъу!», къэшъуакІом икъамэ ехьылІагьэр, фэшъхьафхэри гум къынэсых, пщыгъупшэнхэу щытхэп. Уагъэщхы, уагъэгъы. Тышъуфэраз. Артистхэр гушхо зи э цыфхэн фай, армырмэ, угу Іэ къыщафэн алъэкІына. Тхьаегъэпсэvх».

нэ икъамэ къэгъотыжьыгъэн фаеу елъытэшъ, ащ ыуж ехьэ. Ролыр къэзышІырэ Хьакъуй Аслъан анахьэу хигъэунэфыкІыфоІи едхашы ажэ емызака аеа зэрэпымылъыр, къамэм икъэгъотыжьын ишъыпкъэу ыуж зэритыр, къы Іэк Іэхьажьмэ музеим зэрэчІилъхьажьыштыр ары. Чылэм щыІэ етІэ унэжъым тапэкІи щылъыхъугъ, ау къыгъотыгъэп. Джыри унэжъыр раДаур Жаннэ (Цуц), Бэгъушъэ Анзор (Гъузыр), Жъудэ Аскэрбый (нэмыц офицер) ясценическэ Іофшіагьэ уегьэразэ.

Спектаклым игъэуцун Іоф дэзышІагъэхэу щыгъынхэмкІэ художникэу Даур Людмилэ, композиторэу ХьакІэко Алый, къашъохэр зыгъэуцугъэхэ Исуп Аслъанрэ Едыдж Викториерэ творческэ Іофэу ашІагьэр къекіу, драмэм дештэ.

ШЪХЬАПЛЪЭКЪО Къэсэй. Театровед.

Сурэтхэр тезыхыгъэр ЕмтІылъ Нурбый.

О ШЪОШІА, ЗЭХЭШЪУХЫГЪА?

Мэлылъфэгъум къыгъэлъэгъощтхэр

Мэлыльфэгъу мазэм Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ театрэу Цэй Ибрахьимэ ыцІэкІэ щытым къыщагъэлъэгъощт спектаклэхэм тигъэзетеджэхэр ащытэльэгьух.

<u>Шъунаіэ тешъудз:</u> пэшіорыгъэшъ мэкъэгъэlухэу Мыекъуапэ щашІыгъэхэм зэхъокІыныгъэхэр афэхъугъэх.

Режиссер ныбжьыкі УЕМкъуж Андзор ыгъэуцугъэ спектаклэу «ЛъышІэжьыр» мэлылъфэгъум и 7-м сыхьатыр 18:30-м къагъэлъэгъощт.

Артистэу, режиссерэу Хьакъуй Аслъан ыгъэуцугъэхэ къэшІыгъохэм мэлылъфэгъум и 11-м, и 15-м тяплъыщт. «Зиусхьаныр орэпсэу» зы-

фиюрэр мафэм сыхьатыр 1-м аублэщт.

Мэлылъфэгъум и 15-м Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо шіухьафтын къызыфагьэшьошэгьэ Цуекьо Юныс ытхыгъэм техыгъэу «ЕтІэ унэжъым игимн» зыфиюрэр Льэпкъ театрэм къыщагъэльэгьощт, сыхьатыр 18:30-м рагъэжьэщт.

ЗыцІэ къетІогъэ спектаклэхэр бэшІагьэп театрэм зыщагьэуцугьэхэр. АдыгабзэкІэ къэгъэлъэгъонхэр макlox, урысыбзэкІэ къызэрадзэкІыжьыхэрэм тхьакіумэіульхьэхэмкіэ уядэІун плъэкІыщт.

«ЛъышІэжьыр» Мыекъуапэ, Краснодар, Щэрджэскъалэ, нэмыкІхэм къащагъэлъэгъуагъ, нэбгырабэ яплъыгъ. Адыгеим иартистхэу спектаклэхэм ахэлажьэхэрэм рольхэр дэгъоу къашІых. «Зиусхьаныр орэпсэу», «ЕтІэ унэжъым игимн» зыфиlохэрэр театрэм пыщагъэхэм псынкІэу агу рихьыгъэх, къэгъэлъэгъонхэм щы-Іэныгъэр къаІуатэ.

САХЬИДЭКЪО Нурбый. Сурэтым итхэр: артистхэу «ЛъышІэжьым» хэлажьэхэрэр.

О ЩЫІЭНЫГЪЭМ КЪЫХЭХЫГЪЭ СУРЭТХЭР

Ышъхьэ Іулъхьэ фыблэхырэп

ЩыІэх цІыфхэр шхэн аІуагъэмэ Іоф дамышІэжьэу, ныбэм пае замышІэжьэу. Ахэр мэшэлахьэу нахьыбэрэмкІэ зишІугьошхо пщэрых.

Ау ежьхэм къаlорэр нэмыкl: «а сшхышхуи щыІэгущэп — къашыкъ закъу е тІу, ау сэ егъашІэм сылыпІ». Ау Іофыр ащ тетэп. Хъаджэт плІэмыешхо зэlэкlэлъ, «адыгэ бзылъфыгъэ жежтх «жедорам» жежет 45 — 50 фэдиз ыныбжьыщт, ау нахьыби еоты. Іаеп. Ынэгу уепІэскІумэ, тхъу къикІыным фэд. Лы зытелъ lae мэхъуа? Зэпкіыліэгьэ утіыіугьэм фэдэна лы зытельыр?! Усэсэхэу, къопціэшхо гоly, «гъэгущыіи епхыжь» зыфаlорэм ащыщ.

Цыф зэіумыкіэ хъурэп, зы мафэ зэхэхьэ Іанэ горэм тыщызэпэІуфагъ. Хьаджэт епІожьыни, уелъэІуни имыщыкІагъэу, тытІысынэу къызытаІом, нэрэ-Іэрэм Іэнэ гузэгум кіуи, пэсэ-кlасэу щысыгъэу, зыщигъэпытагъ. «Уахъу» loy гущы-Іэу ыублагь, къыІорэм зы мэхьанэ имыІэми егъэдаІох. Бзылъфыгъэ гоузыр чан: клуби, тучани, кІэлэцІыкІу ІыгъыпІи (зэготых), нэмыкІи Іоф ащешіэ — лъэкіэкіо-тхьакіакіу, ау умышІэмэ, «министрэу» зыкъыпщигъэхъущт. КъызэриюрэмкІэ, игощэ сымэджэ пІэхэлъи ыІыгъ, лІи, кІали афырекъу.

Ащ фэдизыр зыпшъэ дэльэу зыфызэшІокІырэр, пщэрыныр хэгъэкІи, лы Іунэ телъэу къызэрэнэжьырэр сыгукІэ згъэшІэгъуагъэ. Сыхьатым ехъоу тызыщысыгъэми, бэ ышъхьэ, иунэгъокооці яхьыліагъэу къыІотагъэр.

— Пчэдыжьэу Тхьэм къыхьыгьэм, чэм сиlэп ау, фермэм сыкІэрысыба, — къеІуатэ Хъаджэтышхо бырабэм, къалмыкъщаир зэхэкlагъэу, щэлэмэ стырыр кІыгъоу быныр къэсэгъэтэджыжьы, ар хэмытэу зы мафэ итхырэп. Щэджэгъуашхэри чъэкІэ сыкъэкІожьышъ ясэгъэшІы: борщ, ар етІани лы хэмылъымэ е щатэ имыгъусэмэ пфызІуалъхьэщтэп. Гуащэм котлетыр нахь шІошІушъ афэсэшІы, картоф щытІагьэр гольэу. Сэ сшъхьэ-

кІэ пындж-чэтыл зэхэлъыр сшІошІу, арышъ, хэдзэ-хадзэу сэшІы. Тиунэ исхэм щаир къэндзалхэм афэдэу якІас, ау шъоу кІымыгъоу пфешъощтхэп, ащ етІани хьалыу, торт горэхэр афэсэшІых, агу рехьы згъажъэхэрэр.

— ІэшІу-ІушІоу джы щыІэр щыІ у ахэр ошІыха? — къеупчІыгъ Іанэм пэсым ащыщ.

 Ащ пае къанэрэп, ІэшІу-ІушІу горэ къафэсымыхьэу зэ ІофышІэ сыкъикІыжьырэп, къыпегъахъо, — кlалэхэр loфыжьа, сил сыд фэдэу ІэшІукІэ бзаджа, джащ паеба, «МедкІэ» сызкІеджэрэр, арми адыгэхэм ліым ыціэ къапіоу зэхахын алъэкІыщтэп, мыдрэр цІэтедзэ пшъхьап, ежьри есагъэшъ, къызэралъфэу фаусыгъагъэм фэдэу игуап. А ІэшІухэр арба къытатырэ ахъщэ тіэкіур зытекіодэжьырэр, — elo, зэтеутэу щхызэ, хьалыжъый, хьалао, зефир аlуагъэмэ тигуащэ зишlэжьырэп... (Зэрэхъурэмкіэ піэхэлъ гуащэр ары шхапкъэр).

— ТхьамыкІэр арэу машхэгущ, ара? — къыхэгущыІэ гъунэгъухэм ащыщ?

 Адэ шъуинасыпба машхэмэ, — къею нэмык нахьыжъыІо горэми.

Ежь Хъаджэт къыгосэу кІыгъум еlушъашъэ, ынэгу щхыр кІизэу. Сыдми зыгу-зыкІуачІ джырэкІэ, жьыгъэбыумэ ащыщ. Ащ уфэмыяхэу упымыльыхэми гу лъымытэнэу щытэп. Зэрэфэпагъэу зэрэшІыгъэри ащ фэдэ къабз: дэнэ-шъуат, шарыф піуакізу Іупэм зэрихьэрэр (фэмыяшъоу къыпщигъэхъоу) зэкъодзэгъэ-зэкъомыдзагъэу мэбыбатэ.

Шхэдэгъу (аппетит) зэриІэр мыгъуащэу, псынкІэу, машинэм (е шъуампІэм фэдэу) машхэ: лыжъагъи, жъуагъи, нэкулъ стыри, тхьачэтщыпс зэкІэшІыхьагъи къызэдедзэ. КъашІэ о а зэкІэм зэрафырикъоу, гъэунэшкІугъо зифэрэри? КІо ар ежь зэхерэфыжь! Ау бгъэшІагьо икъурэр, игущыІэни ащ зэрэхэтыжьыр ары. Къоджэдэсхэр зэрэшІэжьхэба, зыдэщыІэхэрэри ащыгъупшэжьыгъэу, «Хъаджэт, Хъаджэт» язэрэгьаю къаlублыхьагьэу. Ау нахь акъыл зиІэ горэм «щыжъугъэт сэlo», — къаpelo, псынкlэу ажэ зэтырарегъапІо. Мыхъуми Іанэри нахь гупсэфын. Джы марышъ заушъэфыгъэу дэхэкlaey, щхыу зэхэлъ, гуубат, пэлъкъау зыфэпІощтхэр а купым ауфэрэты, банан, мыІэрысэхэри ащыгъупшэрэп.

Псапэ горэ хэльынэу щытмэ, бэу псэпабэ хъун а зэкіэ, кіо ежь язекіокіэ-шіыкіэ гъэшІэгъонкІае нахь. ТІыпІэхы зашІыгъэу а Хъаджэт ыкІи игъусэ зытІур къэтэджыжьыгьэх, ерагьэу шхэхэри, Іульхьэ гупсэф амышІыгъэу зыкъаІэтыжьыгъ, ау хэти зы «цыф» ыжэ къыдигъэкІыгъэп.

ЫужыІокІэ хэгърэй бзылъфыгъэу пшъыгъэу къетІысэхыгьэр макіэу щхыпціи, къытэупчІыгъ:

— Хъаджэт къыІублыхьи, шъуигъэкъыгъ арба? — ттамэ зэфэтщагь. Ауми ежьыри ыгу ыгъэпагъэу къычІэкІын, къыхигъэхъожьыгъ: «есагъэшъ, ипцІ ышІошъ ыгъэхъужьызэ уиудэгущт, ежьыр тыдэми зыгорэм щыІэщт, къызщигъэкІэщтэп, адрэ шъотхъэ-мытхъэу ыІыгьхэу къыІотагьэхэр, сымаджи, къуи, кlалэхэри ашъхьэ зэрэхащыжьышъу, жашІо шІыжьыгъэу».

Ары удэгъуми, удэйми а идожукъашІэшт, зыгори ашІоушъэфын плъэкІыщтэп.

Бэрэскэжъые сэдакъ

Дзэхъан мэшэлахьэу ныбжьык Гэжьэп, а илъэс 80-м къекІолІэгьэщт. Ау уехьопсэнэу узынчъэныгъэ иІ. Ежь ышъхьэкІэ гупсэфынчъэ гуІалэм ащыщэп. ИІ бынхэри, пхьорэльф-кьорыльфхэри, Іахьылхэри, гъунэгъухэри.

Мафэ къэс лІэныгъэр бэ хъугъэба, зы шхын Іалъмэкъ горэ ренэу хэти къыфыlуахьэ. «Зимыхьэдагъэм иджэгу» зэраlоу, зицІыфышъхьэ чІэзымынагъэр пымылъ шІагьоу къахьыгъэр ешхышъ, хэхьажьы.

КІо Дзэхъан ащкІэ ихьакъ умыштэнэу, «хэт гуща мыр къызфэшъухьыгъэр, Тхьэм ипсэпагьэ lyeгьакl» ымыloy къыхэкІырэп. Ау Іалъмэкъышхо ушъагъэм — чэтышхо укlыгъэкlэ къабзэр, тхъур, хьалыжъохэр, псы ІэшІу бэшэрэбыр, фыгу килэр — адэ замышІэжьэў ралъхьэшъ, къызыреххэм, зыгорэущтэу ежьыри къызхэшхъожьыгъ.

Тхьапш шІэгъэна ны-ты щымыІэжьхэм, нэмыкІ Іахьыл гуапаекІэ сэдакъэ моу ыцІэ епІожьэу, «сыхьарам, ау ар хъухэщтэп; къызхэсхыщтмэ щыІ, зыфэпхьыщтмэ хъои» — ыlуи, ащ нахьыбэ темышІэжьмэ тэрэзкІэ ыштагъэу къызыщытэджыкІыгъ. «Хэти нахьыІоу зысыушъэнышъ, Цыцао дэжь сыкlощт» (зыфиlорэр мычыжьэу щыс шъузаб).

КІэнкІэ лэгъэшхоу чэтэшым къырихыгъэр къыштагъ, щхыу гъэпціэгьэ Іужъур гъэучъыіалъэм къыдихыгъ, унэгъо хьалыгъури къыгуигъэхъуагъ, чэрэз варенэ банкэр — дэхэкlaey къызэхэхъуагъ. Ау Дзэхъан Іанэм къытыригъэуцуагъэмэ яплъ-къяплъыжьи, мыщ фэдиз гъомылэпхъэ къабзэр унэм римыхмэ нахь тэрэзэу ылъытагъ, шъхьадж ичІыпІэ псэхэм, аужыпкъэм, псэухэм нэрэ-Іэрэм ригъэгъотыжьыгъ.

«Тхьэм сибынхэри, лІакъори, Іахьыл-лыщыщхэри къеухъумэх, ліагьэм афатыгьэмэ гьэшіэгьона, Тхьэм къиным пэчыжьэ тишІынкІэ селъэІу» — elo. A сыхьат Іэпэ-цыпэм зэушъыижьэу, изекіуакіэ къыригъэкіоу щысыгь, етІанэ иІофхэм ауж ихьажьыгъ. Ау гъэшІэгъонба, сэдакъэр, шхъом фэдэу къыхэпкlагъэу, гупсэф къыритыщтыгъэп. Зыфихьын ымышІэу хъурэр тІэкІу къэгумэкІыгь ыкІи къэщтагъ.

Мафэр ечэндым дэхыгъагъ. Дунаир нэрэ-Іэрэм къэушъопщыгъ, пчыкІэ-шыблэ шІэт гъуагьом дунаир къыгьэтІыгурыгугь.

Дзэхъан изакъоу зыфэныкъошхо щымыlэу мэпсэу, ибынхэр мокіэ-мыкіэ дэсых.

Апэрэ гъэтхэпэ ошхыр къемыжьэзэ уни, нэмыкІ бгъагъэу щагум дэти псы къаракІыхы хабзэти, щалъэр ыпхъуати икІын зеюм, пчыкіэ хъопскіым ымыукІыгъэмэ, джыри къыгъэшІэныштын.

Ощхыр быбэхэу къыритІуп-Ежьыри ІанэІум къэтІы- щыгъ. Дзэхъан джы етІупщынэу зимытыгъэр? Ыгу зэбгъэ- сыжьыгъэу зыдэгущы!эжьы. гъэу зэк!э ыш!эрэ къур!аныбзэр

къыпчъыщтыгъ. Сэдэкъапхъэр ыгу пымыкІэу зэригьэуцужьыгъэри тэрэзэу зэримышІагъэм еуцолІэжьыщтыгь. Тхьэм елъэ-Іущтыгь къыфигъэгъунэу, къыухъумэнэу ышъхьэкІи, иІэхэмкІи. Ау уашъор гъуанэ хъугъэм фэдагъ: ппэ хэпшэенэч щытыгъэп. Чъыги, унашъхьи жыбгы уаер ащыхыушІэщтыгы.

Дзэхъан зэгыижьыщтыгъ: «арми сэ гупыкІ гъэшІэгъон ныбжьи сиlагъэп, адэ сыдэущтэу ар нэмыкІхэм афызэ-

шІокІыра? СыкъэущыжьынкІэ игъу, сијэм сјэ сыд щыщи хахьэрэп, зэрэсымытынэу ушъхьагъу горэ къэсэугупшысы. Зэ мы ощхыр терэужьи, псаухэм апаекІи, щымыІэжьхэм ацІэкІи, тисабыйхэм апаекІи стын сэ» — ыІуи, тхьацу ыпшагъ, щэлэмэ-хьалыжъо ыгъэжъагъ. Ащ пэлъыфэкІэ дунаири къызэјуихыжьыгъ. Шъоу кастрюлэр къышти, бэнкэжъыехэм аригъэхъуагъ, ІэлъэкІэлъэ дэхэкІэкъыцхэр, сабын ІэшІу

ыкІи сабын пхъашэхэр аригъэгъусагъэх. Нахь зифэшъошэ унэгъо зыщыплІым афихьыгъэх ыкІи гушІокІаеу ыгъэгушІуагъэх.

Ежь Дзэхъан жьым ептымэ ыхьыным фэдэу ыгукІэ джы псынкІагьэ ыкІи къэбзагъэ ышъхьэкІэ. «Сыдэу хъарзына зыгорэм уетэныр, шlу пшlэныр!» — ыlощтыгъ ыгукІэ.

Бэрэскэжъые сэдакъэр псаухэм апае сэдакъэр хэгъэкіи, джы нэмыкі мафэхэми — мэфэку, бэрэскэшхохэми етІупщыгъэу Дзэхъан мокІэ-мыкІэ зыгорэхэр ехьых, ышъхьэкІи ар гуапэ щэхъужьы. ШІушІэным мэхьанэшхо иІэба.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

🚺 АЩ ФЭДИ МЭХЪУ

Лъакъом тlэкly exъу

Ибрахьимэ лъэкъопылъхьэхэр зычІэлъ тучаным чІэхьагъ гъэмэфэ цуакъэ къыщэфынэу. Цуакъэхэу мэкlаим тесхэм ахэlаби, яинагъэхэр зэфэшъхьафэу зытІущ къахихыгь. Зыщилъагъэх, ау фэцІыкІух. Ахэр ыгъэтІысыжьхи, къыштагъэх нэмыкІ цуакъэхэр, ау ылъашъхьэ къегъэузы. Джаущтэу такъикъ заулэрэ щырыкъухэр зыщилъэмэ зыщихы-

жьэу зэрэщытыр къылъэгъугъ тучантесым.

Сыд размера пхьырэр? къеупчІыгъ тучантесыр. СфэшІу хъурэр ары,

риІожьыгь Ибрахьимэ. Ащыгъум ащ нахь размер ин тиlэпышъ, кlуи плъашъхьэ тІэкІу егъахъох, — Іущхып-

цыгъ тучантесыр. – Дэгъу, аущтэу сшІын! ыІуи, ишъыпкъэми исэмэркъэу-

ми къэшІэгъуаеу, Ибрахьимэ щапіэм къычіэкіыжьыгъ.

> ХЪОДЭ Сэфэр. Іофшіэным иветеран.

Уищхы макъэу зэхэсхыгъэм Сыгу сэ лъэшэу къы Іэтыгъ. Нэплъэгъу дахэу къысэпхыгъэм Ошьогу къаргьом сырихьагь. Унэк Іушъхьэу къэушэплъыгъэр УкІытагьом изы щыс. Шъхьэк Іэфагъэу къысфэпш Іыгъэр Псэм зы ІэшІоу къылъэІэс. Сэлам псальэу кьыс lyкlaгьэр, Ащ гукІэгъоу къыхэкІыгъэр, Зыфэсхьыгьэр оры, пшъашъэр, Адыгагъэр зигупшысэр!

ХЪУТ Руслъан.

О АДЫГАБЗЭМ ИМАЗЭ ФЭГЪЭХЬЫГЪ

Непэ зэрагъашіэрэр **КЪЯТЭЖЬЫЩТ**

Адыгабзэм имазэ фэгъэхьыгъэ зэхахьэхэр еджапІэхэм, культурэмрэ искусствэмрэ я Іофш Іап Іэхэм ащэк Іох. Адыгэ республикэ гимназием ик Іэлэеджак Іохэр К Іэрэщэ Тембот ыцІэкІэ щыт музееу Мыекъуапэ дэтым тыгъуасэ щыІагъэх, пшысэхэм яхьылІэгъэ театрализованнэ едзыгьохэр къашІыгьэх.

Музеим ипащэу Юналые Заремэ зэхахьэм къызэрэщиlуагъэу, еджапІэхэм зэпхыныгъэхэр адыряіэх. Адыгэ пшысэхэм яхьылІэгъэ тхыгъэхэр къызыдагъэкІыгъэхэр илъэс 80 зэрэхъурэр къыдалъыти, зэlукlэгъур музеим щызэхащагь.

УблэпІэ классхэм ащеджэхэрэр арых къэтщагъэхэр, зэдэгущыІэгъур лъегъэкІуатэ республикэ гимназием икІэлэегъаджэу Мыгу Анжелэ. Хьэжъмако Рахьмэт, Гъыщ Заремэ, ГуашІэ Разиет, Беджэлды Саидэ, Сихъу Назрэт, МацІэ Мариет, Іэзэщыкъ Ларисэ, Бэчыр Заремэ сиІофшІэгъух, кІэлэеджакІохэр зэнэкъокъум фагъэхьазырыгъэх.

ТхэкІо цІэрыІоу М. Горькэм къызэритхыгъагъэу, адыгэ пшысэхэр анахьэу гъэшІэгъон къэзышІыхэрэр шІур ем зэращытекІорэр ары. Театрализованнэ

едзыгъохэу кІэлэеджакІохэм къашІыгъэхэм адыгэ гущыІэжъхэри ІупкІэу ащагъэфедагъэх.

мэзым хэт унэм итеплъэ дахэу ашІыгъ. Тыгъужъыр, баджэр, тхьакІумкІыхьэр, нэмыкІхэри ащ щызэІуагъэкІагьэх. КІэлэцІыкІухэм адыгабзэкІэ къаІорэр дэгьоу зэхэошіыкіы. Шъхьахынэхэм, пціыусхэм къатегущыІэрэ еджакІохэм псынкі у гур зыфащэ. Умылажьэу лыжъ зэрэмышхыщтым, Іофшіэным ціыфыр фэгъэсэгъэнхэм, нэмыкіхэм яхьыліэгъэ пычыгъохэр гурыІогьошІух.

Къэгъэлъэгъонхэр адыгабзэкІэ къызэрашІыхэрэм шІогьэ ин къафихьэу кІэлэегъаджэмэ алъытэ. ГущыІэхэм къэІуакІэхэр къафагьотых, сэмэркъэу зыхэлъ гупшысэри, шъхьахынэр зэрэбгъэпщынэщтыри кІэлэеджакІохэм нахьышІоу апкъырэхьэ.

Хьалыжъыем икъэбари, шхыныгьо ІэшІур зикІасэр бгъэплъэхъун зэрэплъэкІыщтыри едзыгьохэм ахэтэлъагьох.

Я 2 — 3-рэ классхэм арысхэм адыгабзэр къямыхыылъэкІэу тІорэп ащ фэдэ театрализованнэ къэшІыныр къагъэлъэгъоным фэшІ. Артист сэнэхьатым зыфэзыгьасэ зышІоигьохэр ахэтых. Я 4-рэ классым щеджэрэ пшъэшъэжъыехэр рольхэм якъэшІын нахь фэщагьэх, кІэлэегьаджэхэм ащ гу лъатэ.

Лъэшэу тшІогъэшІэгъоныгъэр кІэлэеджакІохэр искусствэм нахь куоу хэхьанхэм зэрэпылъхэр ары. Пшысэр хъугъэ-шІэгъэ шъыпкъэм фэзыгъадэхэрэр къахэкІыгъэх, ащи піуныгъэм чіыпіэ хэхыгъэ щыриlэу тэлъытэ. Лъэпкъ театрэу И. Цэим ыцІэкІэ щытым испектаклэхэм нахьыбэрэ яплъы зышІоигъохэр кІэлэеджакІохэм

Хьаткъо Джамилэ, Мамый Эльзэ, Аджырэ Самирэ, Мыгу Миланэ, КІыкІ Алый, ХъутІыжъ Данэ, нэмыкі кіэлэціыкіухэм кіэлэегъаджэхэр къащытхъугъэх. Дэпкъ гъэзетхэу къыдагъэкІыгъэхэр шъо зэфэшъхьафхэмкіэ, сурэтхэмкіэ агъэкІэрэкІагъэх, кІэлэеджакІохэм яусэхэр къыхаутыгьэх. «КІымафэр», «Гъэмэфэ пчэдыжь», «Бжыхьэ» зыфиlохэрэр, фэшъхьаф усэхэр гъэшІэгьоных.

«Силъэпкъ дышъ», «Сыбзэ сибаиныгъ», «Синыдэлъфыбз», нэмыкІ дэпкъ гъэзетхэр непэрэ щы акіэм дештэх, уагъэгупшысэ.

ГумэкІыгъохэр

Адыгабзэр кІэлэцІыкІухэм нахьышіоу арагъашіэ ашіоигъоу кІэлэеджакІохэр искусствэм хащэх, ау тхьамафэм къыкоці егъэджэн сыхьатитІу нахь зырамытырэ кІэлэегъаджэм сыдэущтэу пхъашэу уеупчІыжьыщта? Зы сыхьатыр бзэм, ятІонэрэр литературэм афэгъэхьыгъэх. Республикэ гимназием идиректорэу КІыкІ Нуриет, ны-тыхэр бзэм ехьылІэес нешехеск мехесбахтфоІ есп рэпылъхэм тыщыгъуаз. Іофыр льыкІотэным фэшІ нэмыкІ амалхэр, гимназием имызакъоу, фэшъхьаф еджапІэхэм къащамыгъотыхэ хъущтэп. Ар тигумэкІ шъхьаІэмэ ахэтэльытэ.

Сурэтхэр музеим къыщытет-

ЗэгурыІоныгъэм имэхьан

«Зэкъошныгъ» Мыекъуапэ «Волга» Тверь — 1:0. Ныбджэгъу ешІэгъур республикэ стадионэу «Юностым» гъэтхапэм и 27-м щыкlyагъ.

Къэлапчъэм Іэгуаор дэзыдзагъэр: Къэжьар.

Тикомандэ итренер шъхьа ву Чэгъэдыу Бибэрт футболистхэм яІэпэІэсэныгъэ къызэрагъэлъагьорэм лъыплъагъ, кІэу «Зэкъош-

ныгьэм» аштагьэм цыхьэ афешІы. «Волгэм» къызэрэшІуахьыгъэм тигъэгушІуагъ, ау тиешІакІохэр апэкІэ зильыхэкІэ къэлапчъэм бла- ухъумакІохэм ащыщхэр цыхьэшІэгьэу екіунхэр къяхьылъэкіы, икъоу

зэгурыІохэрэп. Нахь дэгьоу зыкъагъэлъэгъоным фэшІ уахътэ ящыкІагь. КъэлэпчъэІутэу Шэуджэныр, гьоу ешІагьэхэу плъытэ хъущт.

Нэкіубгьор зыгьэхьазырыгьэр ЕМТІЫЛЬ Нурбый.

Зэхэзышагъэр ыкІи къыдэзыгъэкІырэр:

Адыгэ Республикэм лъэпкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряІэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэщыІэр:

385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:

приемнэр: 52-16-79, редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44, редактор гуадзэрпшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр: 52-16-77.

E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьаты-

гъэр: Урысые Федерацием хэутын ІофхэмкІэ, телерадиокъэтынхэмкІэ ыкІи зэлъы-ІэсыкІэ амалхэмкІэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чІыпІэ гъэІорышІапІ, зэраушыхьатыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

ЗэкІэмкІи пчъагъэр 5063 Индексхэр 52161 52162 Зак. 145

Хэутыным узщыкІэтхэнэу щыт уахътэр Сыхьатыр 18.00 ВыщыкІэтхэгъэхэ уахътэр Сыхьатыр 18.00

> Редактор шъхьаІэр Дэрбэ Тимур

Редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэр

МэщлІэкъо Саид

Редактор шъхьаІэм игуадзэр пшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр

Хъурмэ Хъусен